

Kreutzwaldi-aasta kokkuvõtte tunnistas Kalevipoja elavaks

Eilsel Kreutzwaldi-aastat lõpetaval arupidamisel Lääne-Virumaa Keskraamatukogus pakkusid mõtteainet Lauluisa ja tema loodud eepose tähendus tänases päevas ja eestlaste ilmapildis.

Inna Grünfeldt

Kõneldes Friedrich Reinhold Kreutzwaldi tähendusest eesti kultuuriloos, ütles Eesti Kirjandusmuuseumi teadur Kristi Mets-te, et "Kalevipojale" on omistatud niisugust idee jõudu, et seda on nimetatud rahvustloovaks tekstiks.

"Kreutzwald on loonud kaks vaieldamatut suurteost: "Kalevipoja" ja "Eesti rahva ennemuistsed jutud", rõhutas Mets-te rahvalalgustusliku töö kõrval sündinud ilukirjaanduslike teoseid, mis panid aluse algupärasele rahvuslikule kirjandusele.

Metste sõnul kandis Kalevipoja vaim eestlasi läbi nõukogude ajast, olgu "Jää kestma, kalevite kange rahvas" lauldes või "Kalevipoja" lõpuvärsse kahest otsast põlevatest pirdudest lugedes.

Vastates Rakvere Teatri näitleja Toomas Suumani provotseerivale väitele, et "Kalevipoeg" ei lähe tänapäeval kellelegi korda, ütles Metste, et kuni sünnivad teose põhjal uued teosed, see elab. "Ma arvan, et Kalevipoeg ei ole surnud," väitis teadur.

"Kalevipoja" uurija Sirje Purga, kes kuulas kevadel ära kogu ettelugemise Rakvere Vallimäel, esitas poeetilise ja teadusliku mõtte tulevärgina ülevaate oma uurimusest, mille käsikirja ühe eksemplari kinkis ka Lääne-Virumaa Keskraamatukogule.

Purga käsitleb "Kalevipoega" kui teksti, mis kõneleb sisuliselt samasuguses sisemiste piltidega keeles nagu egiptuse hieroglüüfid.

"Kalevipoeg" on kõige tänapäevasem eepos – ta räägib kõige olulisemast – inimese "mina" olemusest," lausus Purga.

LAUREAADID

"Lembitu" maavanem Riina Kapteini tänusõnadega pälvisid Toomas Suuman, Urmas Lennuk, Rein Sikk – "Kalevipoja" maailmaesiettekanne Rakvere Vallimäel; Indrek Saar, Üllar Saaremäe – Andrus Kliviräha "Kalevipoeg" lavastusena Neerutis; Neeruti Selts ja Ain Suurkaev; Maia Simkin; Kaja Visnapuu, Odette Kirss.

"Ehk eesti rahvas avastab, mis "Kalevipojas" tegelikult sees on. Need oleme meie ise. Seal on pildiliselt antud meie igapäevased võitlemised meis enestes."

Eesti Entsüklopeedia 12. köidet esitlenud Eesti Entsüklopeedia Kirjastuse juhatase esimees Hardo Aasmäe arvas, et kui tekib vajadus mis tahes "Kalevipoja" variandi järele esindustrükisest lühikokkuvõtteksi, saab eepos taas välja antud. "Kalevipoeg" tuleb kord kindlasti, sest vanad lihtsalt kuluvad ära," sõnas Aasmäe.

"Lääne-Virumaal pole põhjust Eesti ega maailma ees punastada, sest need ettevõtmised, mis aasta jooksul toimusid, räägivad ise enda eest," ütles ettekande-arupidamispäeva juhtinud Lääne-Viru maavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonna vanemspetsialist Valdur Liiv. "Olgu "Kalevipoja" ettelugemine, Kaarli kivi kroon või "Kalevipoeg" Neerutis, kui nimetada esimesena meenuvaid ettevõtmisi." Kreutzwaldi-aastale väärrika ja atraktiivse jume andmise eest pälvis Friedrich Reinhold Kreutzwaldi vaimupärandi kogu "Lembitu" kümme virulast.

Kreutzwaldi 200. sünniaastapäevale pühendatud aasta lõpetab pidulik sünnipäevapäraslõuna 26. detsembril kell 14 Lauluisa sünnivalla Kadriina raamatukogus.

Lauluisale Friedrich Reinhold Kreutzwaldile sai kevad osaks tudengkonna suurim tähelepanuavaldus - peapesu.

Tairo Luttt